

รายวิชา สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

รหัสวิชา ส21103

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

เรื่อง การจัดศาสนพิธีจำลอง (4)

ครูผู้สอน

ครูอลงกรณ์

เดชะ

ครูสุธิมา

โรจนวิศิษฐ์

การจัดศาสนพิธีจำลอง (4)

จุดประสงค์การเรียนรู้เชิงพฤติกรรม

ด้านความรู้

นักเรียนสามารถจำแนกประเภทของศาสนพิธี

ทางพระพุทธศาสนาได้

จุดประสงค์การเรียนรู้เชิงพฤติกรรม

ด้านทักษะกระบวนการ

นักเรียนสามารถวิเคราะห์ศาสนพิธีประเภทต่าง ๆ
ในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาได้

จุดประสงค์การเรียนรู้เชิงพฤติกรรม

ด้านคุณลักษณะ

- ✓ คุณลักษณะเฉพาะ

เห็นความสำคัญของศาสนพิธีทางพระพุทธศาสนา

จุดประสงค์การเรียนรู้เชิงพฤติกรรม

ด้านคุณลักษณะ

✓ คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ใฝ่เรียนรู้
2. มุ่งมั่นในการทำงาน

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
3. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

จากภาพพิธีดังกล่าว นักเรียนคิดว่า
มีลำดับขั้นตอนทางศาสนาที่ต้องปฏิบัติอะไรบ้าง

**นิมนต์พระสงฆ์มาเจริญพระพุทธมนต์, จุดธูปเทียนบูชา
พระรัตนตรัย, กล่าวคำอาราธนาศีล 5, กล่าวคำสมาทานศีล 5,
กล่าวคำถวายสังฆทาน (ภัตตาหารและเครื่องไทยธรรม),
กรวดน้ำ เป็นต้น**

ประเภทของศาสนพิธีทางพระพุทธศาสนา

1. กุศลพิธี

2. บุญพิธี

3. ทานพิธี

4. ปกิณกพิธี

1. กุศลพิธี คือ พิธีกรรมที่เกี่ยวกับการอบรมเพื่อความดีงามทางพระพุทธศาสนาเฉพาะตัวบุคคล เช่น การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ การเวียนเทียนในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาการรักษาศีลต่าง ๆ เป็นต้น

2. บุญพิธี คือ การทำบุญอันเป็นประเพณีในครอบครัว ในสังคม เกี่ยวกับวิถีชีวิตของสังคม เช่น พิธีทำบุญงานมงคล พิธีทำบุญงานอวมงคล เป็นต้น

3. ทานพิธี คือ พิธีถวายทานต่าง ๆ เช่น ปาฏิบุคลิกทาน การถวายสังฆทาน การถวายกฐิน ผ้าป่า ผ้าอาบน้ำฝน และอื่น ๆ

4. ปกิณกพิธี คือ พิธีเบ็ดเตล็ด เกี่ยวกับมารยาทและวิธีปฏิบัติศาสนพิธี เช่น วิธีตั้งโต๊ะหมู่บูชา จัดอาสนะสงฆ์ วิธีวางถ่ายสายสิญจน์ วิธีจุดธูปเทียน วิธีแสดงความเคารพ วิธีประเคนของพระสงฆ์ วิธีอาราธนาศีล อาราธนาพระปริตร อาราธนาธรรม วิธีกรวดน้ำ เป็นต้น

กิจกรรม

วันนี้...ต้องจัดศาสนพิธีแบบไหน

ขั้นตอนกิจกรรม

1. ครูแบ่งกลุ่มจำนวน 6 กลุ่ม (ให้มีสมาชิกกลุ่มละ 4 - 5 คน)
2. ครูสุ่มให้นักเรียนแต่ละกลุ่มได้รับหัวข้อไปศึกษาแตกต่างกัน

จำนวน 6 หัวข้อ ดังนี้

- 1) วันพระ/ธรรมสวนะ (กรณีมีพระเทศนา)
- 2) วันวิสาขบูชา
- 3) วันเข้าพรรษา
- 4) วันอาสาฬหบูชา
- 5) วันเทโวโรหณะ
- 6) วันมาฆบูชา

ขั้นตอนกิจกรรม

3. ครูแจกใบกิจกรรมให้กลุ่มละ 1 ใบ โดยให้สมาชิกในกลุ่มร่วมกัน
พิจารณาวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาที่ได้รับตามประเด็นดังนี้

- 1) ศาสนาพิธีในวันสำคัญที่ได้รับจัดเป็นศาสนพิธีประเภทใดบ้าง
- 2) มีขั้นตอนปฏิบัติอย่างไรบ้าง

เช่น การถวายภัตตาหาร = ทานพิธี, การกราบพระ, การกล่าวคำ
อาราธนาศีล = ปกิณกพิธี เป็นต้น

4. ครูสุ่มนักเรียนนำเสนอคำตอบและอธิบายเพิ่มเติม

ใบกิจกรรม เรื่อง วันนี้...ต้องจัดศาสนพิธีแบบไหน
รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

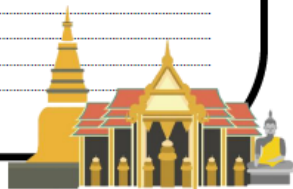
คำชี้แจง ให้นักเรียนพิจารณาวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาที่ได้รับตามประเด็นดังนี้

- 1) ศาสนาพิธีในวันสำคัญที่ได้รับจัดเป็นศาสนพิธีประเภทใดบ้าง
- 2) มีขั้นตอนปฏิบัติอย่างไรบ้าง

วันสำคัญทางพระพุทธศาสนาที่ได้ คือ

A large rectangular area with a black border and horizontal lines, intended for students to write their answers.

ใบกิจกรรม

สรุปบทเรียนที่ได้เรียนรู้ในวันนี้

การปฏิบัติศาสนพิธีที่ถูกต้องเรียบร้อย งดงาม
ย่อมเพิ่มพูน “**ความศรัทธาปสาทะ**” แก่ผู้ที่ได้พบเห็น
เป็นเครื่องแสดงเกียรติยศของเจ้าภาพและผู้เข้าร่วมพิธี
ทั้งยังเป็นการรักษาวัฒนธรรมประเพณีที่ดีงามของชาติไว้

บทเรียนครึ่งต่อไป

เรื่อง การปฏิบัติตนในศาสนพิธี

ดาวน์โหลดเอกสารได้ที่ www.dltv.ac.th

รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

